

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee Arvamus teemadel

- „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (esimene osa)”
- „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (teine osa)”
- „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (kolmas osa)”
- „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (neljas osa)”

KOM(2007) 741 lõplik — 2007/0262 (COD)

KOM(2007) 824 lõplik — 2007/0293 (COD)

KOM(2007) 822 lõplik — 2007/0282 (COD)

KOM(2008) 71 lõplik — 2008/0032 (COD)

(2008/C 224/07)

Nõukogu otsustas 21. jaanuaril 2008, 24. jaanuaril 2008 ja 4. märtsil 2008 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (esimene osa)”

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (teine osa)”

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (kolmas osa)”

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kohandatakse teatavaid asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid õigusakte otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ kontrolliga regulatiivmenetluse osas (neljas osa)”

Komitee juhatus tegi 11. detsembril 2007, 15. jaanuaril 2008 ja 11. märtsil 2008 käesoleva arvamuse ettevalmistamise ülesandeks ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioonile.

Arvestades töö kiireloomulisust määras komitee täiskogu 445. istungjärgul 28.–29. mail 2008 (28. mai 2008 istungil) pearaportööriks Antonello PEZZINI ja võttis ühehäälselt vastu järgmise arvamuse.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee tervitab komiteemenetluse süsteemi täiendamist kontrolliga regulatiivmenetlusega ja nelja direktiivide ja määruste paketi ettepaneku lisamist nimetatud menetlusse.

1.2 Komitee märgib, et komisjoni ettepanek muuta esmajärjekorras teatud õigusakte (⁽¹⁾) on kooskõlas otsusega 2006/512/EÜ ja ühisavaldusega, milles käsitletakse võimalikult peatselt muudatavate õigusaktide loetelu ja samuti komisjoni rakendusvolituste ajalise piirangu kaotamist.

1.3 Komitee soovib kooskõlas otsusega 2006/512/EÜ võtta määrused vastu aegsasti enne Lissaboni lepingu jõustumist.

1.4 Komitee meenutab, et Lissaboni lepinguga võetakse kasutusse uus õigusaktide hierarhia, milles eristatakse liidu õigusakte, delegeeritud akte ja rakendusakte. Euroopa Parlamendil ja nõukogul on samaväärsed õigused määratleda nimetatud õigusaktide kontrollimehhanismid.

1.5 Komitee rõhutab järgmiste tegurite olulisust:

- Euroopa Parlamendi täielik osalemine nimetatud protsessis;
- menetluste ratsionaliseerimine ja lihtsustamine;
- Euroopa Parlamendi parem teavitamine nii komiteedest kui neile protsessi kõigis eri etappides esitatud meetmetest;
- kinnitus selle kohta, et kaotatakse rakendusvolituste ajaline piirang, mis on ette nähtud mõnes õigusaktis, mis on vastu võetud kaasotsustamismenetluse ja Lamfalussy menetluse korras.

1.6 Komitee peab oluliseks, et komiteemenetlused peavad olema võimalikult läbipaistvad ja arusaadavad ELis elavate inimeste jaoks ja eelkõige nende jaoks, keda õigusaktid isiklikult puudutavad.

1.7 Komitee meenutab vajadust rakendada täiel määral Lissaboni lepingu artiklit 8A, milles nähakse ette, et otsused võetakse vastu tasandil, kus neil on kõige kodanikulähedasem mõju, tagades kodanikele ja kodanikuühiskonnale täieliku juurdepääsu teabele.

1.8 Komitee nõuab, et hinnataks uue menetluse rakendamise mõju ja et Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komiteele esitataks regulaarselt aruanne, kus käsitletakse teabe tõhusust, läbipaistvust ja levitamist.

(1) KOM(2006) 901 lõplik — 926 lõplik.

2. Sissejuhatus

2.1 Nõukogu muutis 17. juulil 2006 (⁽²⁾) otsust, millega sätestati komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, (⁽³⁾) kehtestades uue kontrolliga regulatiivmenetluse. Tänu nimetatud menetlusele võib seadusandja takistada vastu võtta kvaasiseadusandlike meetmeid ehk selliseid meetmeid, mille eesmärk on muuta kaasotsustamismenetluse korras vastuvõetud aktide vähemolulisi sätteid alati, kui ta leiab, et meetmete eelnõu ületab kõnealuses aktis sätestatud rakendusvolitused või kui eelnõu ei ole kooskõlas akti eesmärgi või sisuga ega proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtetega.

2.2 Tegemist on komiteemenetlusele tüüpilise menetlusega, mille abil määratakse menetlused, mis annavad komisjonile kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 202 õiguse kasutada talle antud volitusi rakendada ühenduse õigusakte, st parlamendi ja nõukogu või üksnes nõukogu vastu võetud õigusakte vastavalt EÜ asutamislepingus sätestatud ühele otsuste vastuvõtmise korrale (konsulteerimis-, kaasotsustamis-, koostöö- ja nõusolekumenetlus).

2.3 Viis komiteemenetlust (nõuandemenetlus, korralduskomitee menetlus, regulatiivkomitee menetlus, kontrolliga regulatiivmenetlus, kaitsemeetmete menetlus) on sätestatud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ, mida muudeti otsusega 2006/512/EÜ. Komiteemenetluste kohaselt peab komisjon esitama rakendusmeetmete eelnõud liikmesriikide ametnikest koosnevatele komiteedele.

2.4 Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon võtsid 2006. aasta oktoobris vastu ühisdeklaratsiooni, (⁽⁴⁾) milles esitati loetelu erinevatest juba jõustunud õigusaktidest, mida tuleb uue menetlusega esmajärjekorras kohandada. Komitee tervitab nõukogu otsuse 2006/512/EÜ vastuvõtmist, sest sellega lisatakse otsusesse 1999/468/EÜ uus menetlus — kontrolliga regulatiivmenetlus. See võimaldab seadusandjal kontrollida kaasotsustamismenetluse teel menetletud õigusaktide rakendamisega seotud kvaasiseadusandlike meetmete vastuvõtmist.

2.5 Teiste seadusandvat võimu omavate organite õigusi piiramata tunnistavad Euroopa Parlament ja nõukogu, et kooskõlas hea õigusloome põhimõtetega tuleks anda komisjonile rakendusvolitused ilma ajalise piiranguta. Euroopa Parlament ja nõukogu leiavad, et juhul, kui on vaja teha muudatus, võib seadusandja rolli tugevdada klausel, mille kohaselt peab komisjon esitama rakendusvolituste delegeerimist käsitlevate sätete läbivaatamise või kehtetuks tunnistamise ettepaneku.

(2) Otsus nr 512/2006/EÜ; ELT L 200, 22.07.2006.

(3) Otsus nr 468/1999/EÜ; ELT L 184, 17.07.1999.

(4) EÜT C 255, 21.10.2006.

2.6 Uut menetlust rakendatakse alates selle jõustumisest kvaasiseadusandlike meetmete puhul, mis on ette nähtud kaasotsustamismenetluse teel vastu võetavatele ELi õigusaktidele, sh neile õigusaktidele, mis võetakse tulevikus vastu finantsteenuste sektoris (Lamfalussy menetluse korras vastuvõetavad õigusaktid ⁽⁵⁾).

2.7 Menetluse rakendamiseks juba jõustunud kaasotsustamismenetluse teel vastu võetud õigusaktide puhul tuleb nimetatud õigusakte kohandada kooskõlas kehtivate menetlustega, et asendada otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5 sätestatud menetlus kontrolliga regulatiivmenetlusega alati, kui tegemist on kõnealuse artikli rakendusalasasse kuuluvate meetmetega.

2.8 Komisjon võttis 2006. aasta detsembris vastu 25 asjaomast ettepanekut, ⁽⁶⁾ mille kohta on komitee arvamuse koostanud ⁽⁷⁾.

2.8.1 Kui asutamislepingu artikliga 251 sätestatud korras vastuvõetud põhiaktiga nähakse ette üldmeetmete vastuvõtmine, mille eesmärk on muuta nimetatud akti vähem olulisi sätteid, sealhulgas mõningaid selliseid sätteid välja jättes või uusi vähemolulisi sätteid juurde lisades, rakendatakse otsustamisel kontrolliga regulatiivmenetlust.

2.8.2 Komisjoni esindaja esitab vastuvõetavate meetmete eelnõu kontrolliga regulatiivmenetluse komiteele, mis koosneb liikmesriikide esindajatest ning mida juhib komisjoni esindaja.

2.8.3 Kui komisjoni kavandatud meetmed on kooskõlas komitee arvamusega, rakendatakse järgmist menetlust:

- komisjon esitab meetmete eelnõu viivitamatult Euroopa Parlamendile ja nõukogule kontrollimiseks;
- Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamusega või nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega võivad takistada

⁽⁵⁾ Lamfalussy meetod on otsuse tegemise kord, mida rakendatakse finantsteenuste sektori ühenduse õigusaktide vastuvõtmisel ja ellurakendamisel (pangandus-, kindlustus- ja väärtpaberivaldkonnas). Nimetatud mudelis on otsustusprotsessis neli astet:

- esimene aste hõlmab õiguslikku reguleerimist selle otseses tähenduses (määruste või direktiivide vastuvõtmine kaasotsustamismenetlusega). Sel astmel konsulteerib komisjon väärtpaberivaldkonnas enne õigusaktide ettepanekute esitamist Euroopa väärtpaberiturule reguleerijate komiteed, mis koosneb iga liikmesriigi esindajatest;
- teine aste vastab komisjoni elluviidavatele rakendussätetele, mille komisjon koostab talle õigusaktiga ette nähtud volituste alusel regulatiivmenetluse kohaselt (nüüdsest kontrolliga regulatiivmenetlus). Selles järgus töötab komisjon Euroopa väärtpaberiturule reguleerijate komitee (see koosneb riiklike reguleerivate ja järelevalvet teostavate ametiasutuste esindajatest) tehnilise arvamuse alusel välja rakendusmeetmete eelnõu, mille ta esitab Euroopa väärtpaberiturule reguleerijate komiteele, kes omakorda koostab arvamuse;
- kolmas otsuste tegemise aste väärtpaberisektoris seisneb Euroopa väärtpaberiturule reguleerijate komitee riiklike reguleerivate ja järelevalvet teostavate ametiasutuste esindajate tegevuse mitteametlikus kooskõlastamises, et tagada esimesel kahel astmel vastu võetud sätete ühtne ja samaväärne rakendamine;
- neljas aste hõlmab ühenduse õigus- ja haldusaktide ülevõtmist liikmesriikides ja Euroopa Komisjoni asjaomast kontrolli.

⁽⁶⁾ KOM(2006) 901 lõplik — 926 lõplik.

⁽⁷⁾ EMSK aramus 418/2007, 14.03.2007, raportöör Daniel Retureau.

komisjonil selliste eelnõude vastuvõtmist, põhjendades oma seisukohti.

- kui Euroopa Parlament või nõukogu on pärast kolme kuu möödumist eelnõu esitamisest selle tagasi lükanud, ei võta komisjon eelnõud vastu. Sel juhul võib komisjon esitada komiteele muudetud eelnõu või aluslepingul põhineva õigusakti ettepaneku;
- kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole nimetatud tähtja möödumisel meetmete eelnõud tagasi lükanud, võtab komisjon selle vastu.

2.8.4 Kui komisjoni kavandatud meetmed ei ole kooskõlas komitee arvamusega või kui aramus puudub, rakendatakse järgmist menetlust:

- komisjon esitab meetmete eelnõu viivitamatult nõukogule ja edastab selle samal ajal Euroopa Parlamendile;
- nõukogu otsustab kvalifitseeritud häälteenamusega nimetatud ettepaneku üle kahe kuu jooksul alates selle esitamise kuupäevast;
- kui nõukogu lükkab nimetatud tähtja jooksul kavandatavad meetmed tagasi, ei võeta neid vastu. Sel juhul võib komisjon esitada komiteele muudetud eelnõu või aluslepingul põhineva õigusakti ettepaneku;
- kui nõukogu kavatseb meetmete eelnõu vastu võtta, esitab ta need viivitamatult Euroopa Parlamendile. Kui nõukogu ei tee oma otsust eelnimetatud kahe kuu jooksul, esitab komisjon meetmete eelnõu viivitamatult Euroopa Parlamendile;
- Euroopa Parlament võib nelja kuu jooksul alates eelnõu ettepaneku kättesaamisest lükata absoluutse häälteenamusega tagasi nimetatud meetmete vastuvõtmise, esitades asjakohase põhjenduse:

— kavandatud meetmed ületavad põhiaktis ettenähtud rakendusvolitusi,

— meetmed ei ole kooskõlas põhiakti eesmärgi või sisuga,

— meetmed ei ole kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega;

— kui Euroopa Parlament lükkab nimetatud tähtja jooksul kavandatavad meetmed tagasi, ei võeta neid vastu. Sel juhul võib komisjon esitada komiteele muudetud eelnõu või aluslepingul põhineva õigusakti ettepaneku;

— kui Euroopa Parlament ei ole nimetatud tähtja möödumisel meetmete eelnõud tagasi lükanud, võtavad kas komisjon või nõukogu selle vastu.

2.9 Kõnealune määruse eelnõud vastavad vajadusele kohandada asutamislepingu artikliga 251 sätestatud korras juba vastu

võetud õigusakte menetlustega, mis kehtivad järgmistes valdkondades: põllumajandus, tööhõive, humanitaarabi, ettevõtluspoliitika, keskkond, Euroopa statistika, siseturg, tervishoid ja tarbijakaitse, energeetika ja transport ning infoühiskond.

3. Euroopa Komisjoni ettepanekud

3.1 Komisjoni ettepanekute eesmärk on muuta asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaseid määrusi ja direktiive, ⁽⁸⁾ et kohendada neid uute menetlustega, mis sätestati kooskõlas otsusega 2006/512/EÜ muudetud nõukogu otsusega 1999/468/EÜ.

3.2 Seega on sisuliselt tegemist ühenduse poliitika parema õigusloome ⁽⁹⁾ alaste prioriteetide kohaselt õigusaktide vajaliku muutmise ja ajakohastamisega vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 251.

4. Üldised märkused

4.1 Komitee toetab selgesõnaliselt õigusaktide ja rakendusaktide eristamist, mis annab Lissaboni lepinguga delegeeritud aktidele uue määratluse, võimaldades lihtsustada ja ratsionaliseerida ühenduse õigusakte, ⁽¹⁰⁾ säilitades parlamentaarse demokraatliku kontrollsüsteemi komisjoni rakendusvolituste üle.

4.2 Komitee tervitab komiteemenetluse süsteemi täiendamist kontrolliga regulatiivmenetlusega, mis võimaldab nõukogul ja Euroopa Parlamendil kontrollida ja vajadusel muuta komisjoni rakenduseeskirju, kui õigusaktis tunnistatakse komisjoni õigust kasutada teatud valdkondades rakendusvolitusi, andmata talle võimalust teha olulisi muudatusi.

4.3 Komitee soovib kooskõlas otsusega 2006/512/EÜ võtta vastu nelja direktiivide ja määruste paketi muutmist käsitlev otsus vastu aegsasti enne Lissaboni lepingu jõustumist.

4.4 Komitee meenutab, et Lissaboni lepinguga võetakse kasutusse uus õigusaktide hierarhia, milles eristatakse liidu õigusakte, delegeeritud akte ja rakendusakte ⁽¹¹⁾. Euroopa Parlamendil ja nõukogul on samaväärsed õigused määratleda nimetatud õigusaktide kontrollimehhanismid (komiteemenetlus) ⁽¹²⁾.

4.5 Komitee rõhutab järgmiste tegurite olulisust:

- Euroopa Parlamendi täielik osalemine, kellel peab olema viimase abinõuna õigus mõni otsus tagasi lükata;
- komiteemenetluste arvu ja keerukuse vähendamine;
- Euroopa Parlamendi parem teavitamine nii komiteedest kui neile kõigis protsessi eri etappidel esitatud meetmetest;
- Nõukogu konsulteerib Euroopa Parlamendiga, kui komisjoni ja ekspertide komitee sisekonflikti tõttu on rakendusakti eelnõu esitatud nõukogule;
- Euroopa Parlamendi rolli tugevnemine lepitusmenetluse kaudu Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel, kui Euroopa Parlament on esitanud negatiivse arvamuse;
- kinnitus selle kohta, et kaotatakse rakendusvolituste ajaline piirang, mis on ette nähtud mõnes õigusaktis, mis on vastu võetud kaasotsustamismenetluse ja Lamfalussy menetluse korras.

4.6 Komitee on alati olnud seisukohal, et „komiteemenetlused — millesse on kaasatud üksnes komisjoni ja liikmesriikide valitsuste esindajad ja mille ülesanne on sõltuvalt moodustatud komitee laadist kas haldamine, nõustamine või õigusaktide rakendamisest ja järelevalvest tulenev reguleerimine — tuleb muuta läbipaistvamaks ja arusaadavamaks ELis elavatele inimestele ja eelkõige isikutele, keda kõnealused õigusaktid otseselt puudutavad” ⁽¹³⁾.

4.7 Komitee meenutab vajadust rakendada täiel määral Lissaboni lepingu artiklit 8A, milles nähakse ette, et otsused võetakse vastu tasandil, kus neil on kõige kodanikulähedasem mõju, tagades kodanikele ja kodanikuühiskonnale täieliku juurdepääsu teabele.

4.8 Komitee nõuab, et hinnataks uue menetluse rakendamise mõju ja et Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komiteele esitataks regulaarselt aruanne, kus käsitletakse ühenduse delegeeritud akte käsitleva ning kõigile kättesaadava ja kasutajasõbraliku teabe tõhusust, läbipaistvust ja levitamist, et oleks võimalik kontrollida menetlusi, kus on ühendatud regulatiivmeetmed ja rakendusmeetmed.

Brüssel, 29. mai 2008

Euroopa Majandus-ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁸⁾ Vt KOM(2007) 740 lõplik, peatükk 6, üldine loetelu.

⁽⁹⁾ Vt EMSK arvamust 1068/2005, 28.09.2005, raportöör Daniel Retureau ja EMSK arvamust 1069/2005, 06.10.2005, raportöör Jan Van Iersel.

⁽¹⁰⁾ Vt EP 18. veebruari 2008. aasta aruannet Lissaboni lepingu kohta, raportöörid Kñigo Méndez De Vigo (EPP/DE, ES) ja Richard Corbett (PES, UK).

⁽¹¹⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 249-249D.

⁽¹²⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 249B ja 249C

⁽¹³⁾ ELT C 161, 13.7.2007, lk 48, raportöör Retureau.